

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 03.10.2024 § 118

§ 118

Lausunto mahdollisesta luonnonsuojelualueen perustamisesta (UUDELY 14166/2024)

Valmistelijat / lisätiedot:
Lähteenmäki Tia

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4 luvun 9 §:n 14 kohdan mukaan lautakunnan tehtävänä on antaa kaupunginhallituksen puolesta kaupungin lausunnot lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvissa asioissa, jollei lausuntopyynnöstä tai käsiteltävänä olevan asian luonteesta muuta johdu. Ympäristö- ja rakennuslautakunnan tehtävänä on hallintosäännön mukaan vastata kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvista tehtävistä. Ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa seuraavan Espoon kaupungin lausunnon:

Espoon kaupunki puoltaa esitystä luonnonsuojelualueen perustamiseksi kiinteistölle [REDACTED].

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa kohde on pääasiassa osoitettu virkistyskäyttöön (V). Rauhoitusmääräykset mahdollistavat virkistyskäytön jatkumisen suojelualueella. Pohjois- ja Keski-Espoon kaavakartan liitekartassa virkistysverkosto 2050 on osoitettu tavoitteellinen ulkoilureitin pääverkoston seudullinen yhteys ja sen ohella paikallisempi yhteys järven eteläpuolitse. Reitin sijainti tarkentuu jatkosuunnittelun myötä. Koska esitetty suojelualue on kosteaa luhtaa ja sen länsipuolella on suojeltu tervaleppäkorpi, reitti on perustettava kauemmas rannasta. Suojelualueen perustamisen siten ei katsota olevan ristiriidassa ulkoilureitin perustamisen kanssa.

Espoon kaupunki huomauttaa, että esitetyn suojelualueen keskellä kulkevaan Hanabäck-uomaan laskee laajan alueen hulevedet, joissa on todennäköisesti ajoittain epäpuhtauksia ja suuria virtaamia. Rakenteilla oleva Hepokorven datakeskusalue sijaitsee noin 600 m päässä esitetystä suojelualueesta. Työmaavesiä viivytetään, käsitellään ja tarkkaillaan alueella viranomaisten hyväksymien työmaavesisuunnitelman ja työmaavesien tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Hanabäck-uoman virtaama pidetään suunnitelmien mukaan ennallaan. Hanabäckin ympäristössä on myös mm. peltoalueita, joilta voi päätyä ajoittain kiintoainesta uomaan.

Alueen rauhoitusmääräyksissä tulee huomioida, että asianmukaisesti käsiteltyjen työmaavesien ja hulevesien johtaminen Hanabäckiin tulee olla jatkossakin mahdollista.

Käsittely

Bjarne Häggman teki Sofia Virtasen kannattamana seuraavanlaisen vastaesityksen: "Espoon kaupunki puoltaa esitystä luonnonsuojelun alueen perustamiseksi kiinteistölle 49-402-3-92 Hanabäck.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa kohde on pääasiassa osoitettu virkistyskäyttöön (V). Rauhoitusmääräykset mahdollistavat virkistyskäytön jatkumisen suojelualueella. Pohjois- ja Keski-Espoon kaavakartan liitekartassa virkistysverkosto 2050 on osoitettu tavoitteellinen ulkoilureitin pääverkoston seudullinen yhteys ja sen ohella paikallisempi yhteys järven eteläpuolitse. Reitin sijainti tarkentuu jatkosuunnittelun myötä. Koska esitetty suojelualue on kosteaa luhtaa ja sen länsipuolella on suojeltu tervaleppäkorpi, reitti on perustettava kauemmas rannasta. Suojelualueen perustamisen siten ei katsota olevan ristiriidassa ulkoilureitin perustamisen kanssa.

Espoon kaupunki huomauttaa, että esitetyn suojelualueen keskellä kulkevaan Hanabäck-puroon laskee hulevesiä laajalta alueelta, ja niissä on todennäköisesti ajoittain epäpuhtauksia ja suuria virtaamia. Rakenteilla oleva Hepokorven datakeskusalue sijaitsee noin 600 m päässä esitetystä suojelualueesta ja alueen hule- ja työmaavedet on suunniteltu pääosin purettavaksi Hanabäckeniin. Jos maanomistajat antavat luvan ja muut edellytetyt luvat ja päätökset sen mahdollistavat, vedet voidaan ohjata Hanabäckeniin. Siinä tapauksessa työmaavesiä on viivytettävä, käsiteltävä ja tarkkailtava alueen rajalla viranomaisen hyväksymien työmaavesisuunnitelman ja työmaavesien tarkkailusuunnitelman mukaisesti siten, että virtaama ei ylitä YVA-prosessissa ja yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä määriteltyä nykyistä virtaamaa 150 l/s.

Hanabäckeniin ympäristössä on myös mm. peltoalueita, joilta voi päätyä ajoittain kiintoainesta puroon, mutta työmaa-alueen rajalta purettavasta vedestä mitatut kiintoainepitoisuudet yläjuoksulla eivät saa ylittää HSY:n työmaavesiohjeen raja-arvoja. Niiden huolellinen noudattaminen on tärkeää erityisesti suojelualueella olevan viitasammakon arvokkaan, tiukasti suojellun lisääntymis- ja levähdysalueen johdosta."

Puheenjohtaja totesi keskustelun jälkeen, että Häggmanin kannatettua vastaesitystä oli vastustettu, jonka johdosta oli äänestettävä. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat esittelijän päätösehdotusta, äänestivät "jaa" ja ne, jotka kannattivat Häggmanin vastaesitystä, äänestivät "ei".

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi ympäristö- ja rakennuslautakunnan yhdeksällä (9) äänellä neljää (4) ääntä vastaan hylänneen Häggmanin vastaesityksen.

Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Espoon kaupungilta lausuntoa yksityisen hakemasta luonnonsuojelun alueen perustamisesta ja esitetyistä

rauhotusmääräyksistä 25.9.2024 mennessä. Lausunnon on saatu lisäaikaa 9.10.2024 saakka.

Kohde on pinta-alaltaan n. 1,4 ha ja sijoittuu Bodomjärven kaakkoisosan ranta-alueelle. Suojelun perusteena on luonnontilaisen kaltainen ja vanhapuustoinen tervaleppävaltainen metsäluhta, joka muuttuu rantaan päin mentäessä pensaikkoluhdaksi. Tervaleppäluhta on luokiteltu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN) luontotyyppiä. Pellon läheisyydessä esiintyy jalopuita, mm. kaksi luonnonmuistomerkkinä rauhoitettua järeää tammea.

Suojeltava alue täyttää luonnonsuojelulain 43 §:n 2 momentissa esitetyt luonnonsuojelun alueen perustamisedellytykset seuraavasti:

- 1) alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi;
- 3) alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;
- 4) alueella on erityistä maisemallista arvoa sekä
- 5) luontotyyppin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa kohde on pääasiassa osoitettu virkistyskäyttöön (V). Kohde sivuaa kaavassa kyläalueen (AT) ja avoimen maisematilan elinkeinoalueen (AME) merkintöjä.

Asia on tullut vireille maanomistajan edustajan yhdenotolla 15.2.2024.

Edellä esitetyn perusteella Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelulain 43 §:n 2 momentin mukaiset edellytykset luonnonsuojelun alueen perustamiselle ovat olemassa. Uudenmaan ELY-keskuksen ja maaomistajien tavoitteena on sopia luonnonsuojelulain 47 §:n 1 momentin mukaisen yksityisen luonnonsuojelun alueen perustamisesta.

Esitetyt rauhoitusmääräykset

Alueen rauhoitusmääräyksiksi esitetään seuraavaa:

I Yleiset rajoitukset

Koko alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen;
- ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leirytyminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

II Liikkumisrajoitukset

Alueella on kielletty:

- liikkuminen moottoriajoneuvoilla.

III Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä sallitaan

- marjojen ja hyötysienien poiminta;
- metsästys;
- moottoriajoneuvolla ajo, kun ajo liittyy alueen hoitoon;
- haitallisten vieraslajien poistaminen;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen sekä
- ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.

Pyydetty kannanotot

Ympäristönsuojelu on pyytänyt lausunnon valmistelua varten kommentit suojeluhakemukseen kaupungin yleiskaava- ja asemakaavayksiköistä, kaupunkitekniikan keskuksesta sekä liikuntapalveluista

Asemakaavan puolesta alueelle ei ole maankäytön muospaineita ja asemakaava tukee Elyn esitystä. Kuitenkin Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa kohde on pääasiassa osoitettu virkistyskäyttöön (V). Vireillä olevassa Espoon Yleiskaava 2060 alue on osoitettu virkistysalueeksi ja siinä on viheryhteys. Alueen läheisyyteen on osoitettu virkistysverkkotarvetta peltoalueen tuntumaan. Toki näissäkin asioissa tarvitsee huomioida rantojen suojavyöhykkeet ja luonnonsuojelulliset perusteet.

Alueen lähistöllä länsipuolella sijaistaa myös Bodomin rantametsä ja Oittaaan alue. Mahdollisesti rauhoitusmääräyksiä on hyvä tarkastella myös yleiskaavan virkistysverkon näkökulmasta, mikäli alueella tai sen läheisyydessä on tarpeen tehdä jotakin virkistystä palvelevaa rakennetta myöhemmin.

Yleiskaavasta todettiin, että Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaava on tosiaan alueella ohjaava yleiskaava ja siinä oleva maakunnallinen ekologinen yhteysmerkintä on vastaavasti ekologisen runkoyhteyden merkinnällä vireillä olevassa yleiskaava 2060:ssa (alueella oikeusvaikutukseton). Pohjois- ja Keski-Espoon kaavakartan liitekartassa virkistysverkosto 2050 on osoitettu tavoitteellinen ulkoilureitin pääverkoston seudullinen yhteys (Kotiseudun ulkoilupolut-aineistossakin todettu) ja sen ohella paikallisempi yhteys järven eteläpuolitse. Reitin sijainti tarkentuu jatkosuunnittelun myötä. Suojelualueen eteläpuolinen peltoalue on osa maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, mikä voi tuottaa haastetta yhteyden toteuttamiseen pellon puolelle. Suojelualue on pohjaltaan pääosin kosteaa ja vedenpinnan vaihtelun luonnehtimaa. Lisäksi suojeltavan alueen länsipuolella on jo suojeltu tervaleppäkorpi, joten reitti tulisi siltäkin osin perustaa kauemmas rannasta. Yleiskaavasta ei katsota, että suojelualueen perustaminen olisi erityisesti ristiriidassa ulkoilureitin perustamisen kanssa.

Kaupunkitekniikan keskuksesta todettiin, ettei alueelle ole heillä erityistä intressiä. Huomioina kuitenkin, että kohteelle joka tapauksessa laskee ison alueen hulevedet, joissa on varmasti epäpuhtauksia ainakin ajoittain. Kohteesta yläjuoksulle oleva jyrkkä osuus voi tuoda vettä aika rivakasti.

Liikuntapalveluista ei otettu asiaan kantaa.

Päätöshistoria

Liitteet

1 § 118 Äänestystulosraportti

Oheismateriaali

- EI JULKAISTA, ELY:n lausuntopyyntö (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, kirjaamo